

ת"פ 31456/01/16 - מדינת ישראל נגד ליליאנה אסנוב

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31456-01-16 מדינת ישראל נ' אסנוב

לפני כבוד השופט אהרון משניות

המאשימה מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד נדב אוחנה

נגד

הנאשמת

ליליאנה אסנוב

ע"י ב"כ - עו"ד יערה מיארה

גזר דין

א. כללי

הנאשמת הורשעה על פי הודאתה בכתב אישום מתוקן בעבירה של אי מניעת פשע, לפי סעיף 262 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: החוק), ובעבירה נוספת של שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק. מכתב האישום עולה כי הנאשמת חברה לאנשים, שזהותם אינה ידועה למאשימה, שקשרו קשר לפגוע במתלונן על רקע חובות שצבר בשוק האפור.

בתאריך 15.11.2015, ככל הנראה על פי הנחייתו של אחד מהקושרים, פנתה הנאשמת לאחד - ע.ב., קטין יליד 1999 (להלן: הקטין), ומסרה לו פתק בו צוינו פרטי מגוריו של המתלונן, מתוך ידיעה כי הפתק נועד לשמש את הקטין לצורך פגיעה במתלונן. בהמשך, הצטייד הקטין בבקבוק פלסטיק שהכיל חומר דליק, פנה אל אדם נוסף בשם אלי בניסטי (להלן: בניסטי) וביקש ממנו להתלוות אליו לנסיעה לאשדוד, וכך היה.

סמוך לשעה 23:00, הגיעו השניים לבניין בו התגורר המתלונן ביחד עם רעייתו וילדיו, בשעה שהמתלוננת וילדיה כבר שכבו במיטותיהם, ואילו המתלונן היה בדרכו אליה. כעבור זמן מה, בסמוך לשעה 23:50, עלו השניים במעלית, הקטין ניגש אל הדירה, שפך את החומר הדליק על דלת הכניסה ועל השטיח והצית אותו.

כתוצאה ממעשיו של הקטין, אחזה אש בדלת ובשטיח ולהבות נכנסו אל תוך הדירה. המתלוננת שהבחינה בכך אחזה בשני ילדיה, פתחה את הדלת וקפצה מעל האש הבווערת. בסמוך למעשיו של הקטין הורה בניסטי לנאשמת למחוק את כל שיחות הטלפון שהתנהלו ביניהם, והמתלוננת פעלה בהתאם להוראותיו.

בתאריך 3.7.2016 הגיעו ב"כ הצדדים להסדר טיעון, אשר במסגרתו תוקן כתב האישום, והמאשימה עתרה ל-6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ואילו ההגנה לא הוגבלה בטיעוניה, לרבות בשאלת אי הרשעתה של הנאשמת בדין, אשר תיבחן על ידי שירות המבחן.

נוכח תסקיר שירות המבחן שהתקבל בעניינה של הנאשמת, חזרה בה ההגנה בתאריך 6.3.2017 מעתירתה להימנע מהרשעת הנאשמת בדין.

ב. טיעוני ב"כ הצדדים

המאשימה עתרה להשית על הנאשמת עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, ובטיעוניה עמד ב"כ המאשימה על נסיבות החומרה במעשיה של הנאשמת. ב"כ המאשימה ציין, כי יש לשקול לחובתה של הנאשמת את העובדה שביצעה את מעשיה כשהיא מודעת לכוונה לבצע פשע ולפגוע בשלומם ורכושם של המתלוננים, ולא עשתה דבר כדי למנוע את הפשע. לדבריו מדובר בעבירה חמורה, חלקה היחסי של הנאשמת היה מרכזי שכן בנוסף לאי מניעת הפשע הוסיפה הנאשמת ושיבשה מהלכי משפט. ב"כ המאשימה הדגיש, כי מדובר בעבירות חמורות שפוגעות קשות בערכים המוגנים של שלטון החוק והסדר הציבורי תוך סיכול ושיבוש עבודת המשטרה, טוהר ההליך השיפוטי וחשיפת האמת.

ב"כ המאשימה טען עוד כי האינטרס הציבורי מחייב ענישה ממשית, שיהיה בה כדי להרתיע את היחיד ואת הרבים, ולהוות תמרור אזהרה מפני הישנות התנהגות עבריינית מסוג העבירות בהן הורשעה הנאשמת. לדבריו, הנאשמת אמנם נעדרת עבר פלילי, אך בשים לב לעבירות שביצעה ולמידת הפגיעה בערכים המוגנים, אין מקום להטות את הכף עד כדי הימנעות מענישה ממשית, בהתאם לעיקרון הגמול וההלימה, ובשים לב לחומרת העבירות, ולפגיעה שיש בהם בערכים חברתיים חשובים.

ב"כ המאשימה הפנה לתסקיר המשלים שהתקבל בעניינה של הנאשמת ביום 28.2.2017, ולהמלצתו של שירות המבחן ולפיו אין מקום לבטל את הרשעתה של הנאשמת בדין, שכן היא אינה עומדת בקריטריונים שנקבעו בפסיקה ואף לא הובאה כל ראיה בפני בית המשפט כי הנאשמת נמצאת בהליך שיקומי. בנסיבות אלה, טען ב"כ המאשימה כי המלצתו של שירות המבחן באותו תסקיר, להסתפק בצו מבחן, התחייבות כספית ומאסר מותנה בלבד, סוטה לקולה בצורה קיצונית, ועל כן הוא עותר לדחות את המלצתו, ולהשית על הנאשמת עונש מאסר למשך 6 חודשים, אשר יכול וירוצה בעבודות שירות, אם תימצא הנאשמת מתאימה לכך, לצד עונשים נלווים.

ב"כ הנאשמת הסכים אף הוא כי נוכח האמור בתסקיר שירות המבחן, אין מקום להימנע מהרשעת הנאשמת, ולכן הוא מסר כי הוא חוזר בו מהבקשה להימנע מהרשעתה של הנאשמת. ב"כ הנאשמת הדגיש כי כתב האישום המונח כיום בפני בית המשפט כולל שתי עבירות בלבד: אי מניעת פשע ושיבוש מהלכי משפט, שהן קלות בהרבה, מהעבירות החמורות שיוחסו לנאשמת בכתב האישום המקורי.

ב"כ הנאשמת הפנה לכשלים הראייתיים בתיק על בסיסם גובש הסדר הטיעון בין ב"כ הצדדים, וציין כי עבירת שיבוש הליכי המשפט על ידי הנאשמת הסתכמה במחיקת הודעות ושיחות הטלפון בנייד האישי של הנאשמת, מעשה שגרתית אותו נהגה לעשות מידי יום.

כמו כן, הפנה ב"כ הנאשמת לתסקירי שירות המבחן אשר מפרטים בין היתר את נסיבותיה האישיות של הנאשמת, שאינן

קלות. ראוי לציין כי בעניינה של הנאשמת הוגשו שלושה תסקירים של שירות המבחן. הראשון מיום 20.11.2016, בעת שהנאשמת הייתה בהריון מתקדם, ובו שירות המבחן תיאר את נסיבותיה האישיות, הצביע על תחילת הפקת לקחים של הנאשם, וביקש דחייה של שלושה חודשים, לצורך הגשת תסקיר משלים. הבקשה נענתה בחיוב, ואכן הוגש תסקיר משלים ביום 27.2.2017, לאחר שהנאשמת ילדה את בתה, ובו ניתוח מעמיק יותר של בעיותיה של הנאשמת. התסקיר השלישי מיום 10.12.2017, והוא מעדכן בדבר ההתפתחויות שאירעו בעניינה של הנאשמת, מאז נכתב התסקיר הקודם בעניינה. ראוי לציין עוד כי בין התסקיר השני לתסקיר השלישי, השתנה ייצוגה של הנאשמת.

ג. דיון והכרעה

הנאשמת אמנם הורשעה בסופו של דבר בעבירות קלות במידה ניכרת מהעבירות שיוחסו לה בכתב האישום המקורי, אולם גם עבירות אלה חמורות ויש בהן פגיעה קשה בערכים חברתיים בסיסיים. העבירה של אי מניעת פשע פוגעת בסולידריות החברתית, ובנסיבות שלפנינו, כאשר עסקינן בפשע שנועד לפגוע בשלומם ובריאותו של אדם מוגדר, יש בה גם זלזול בוטה בשלומם ובריאותו של אותו אדם. העבירה של שיבוש מהלכי משפט טומנת בחובה פגיעה בהליך השיפוטי ותקינותו, וביכולתה של הרשות החוקרת ובתי המשפט להגיע אל חקר האמת.

בנסיבות שלפנינו, הוצת השטיח בכניסה לביתם של המתלונן ומשפחתו, והאש אחזה גם בדלת הכניסה לבית, וכל זאת כאשר אשתו של המתלונן וילדיו נמצאים בדירה, ונאלצים לצאת ממנה בעור שיניהם, בכדי להציל את חייהם. הנאשמת אמנם איננה המבצעת העיקרית, אך תרומתה למעשה ההצתה משמעותית, מפני שהיא זו שמסרה לקטין את פרטיו של המתלונן, לרבות כתובת מגוריו, בהיותה מודעת לכוונתו לפגוע במתלונן. לכן היא מהווה חוליה מקשרת להוצאתה של התוכנית העבריינית אל הפועל, ונסיבות הרשעתה בעבירה של אי מניעת פשע, נמצאות ברף הגבוה של החומרה בעבירה זו.

שתי העבירות שבהן הורשעה הנאשמת, בוצעו בהקשר של אותו אירוע, ולכן ניתן לקבוע מתחם ענישה אחד לשתי העבירות. בעבירה של אי מניעת פשע מתחם הענישה משתנה בהתאם לחומרת העבירה שהנאשם נותן את הדין על אי מניעתה, ובנסיבות שלפנינו, מדובר כאמור ברף חומרה גבוה של עבירה זו. אשר לרמת הענישה הנוהגת בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, בע"פ 8107/13 **שלמה כהן** נ' **מדינת ישראל** (פורסם בנוב, 17.1.2016), אישר בית המשפט העליון מתחם ענישה הנע בין 3 ל-9 חודשי מאסר, בגין ביצוע שתי עבירות שיבוש מהלכי משפט ושתי עבירות של הדחה בחקירה בהן הורשע הנאשם.

במסגרת הטיעונים לעונש, הציע ב"כ המאשימה מתחם ענישה שנע בין חודשי מאסר בודדים שאפשר שירוצו בעבודות שירות, ועד 10 חודשי מאסר בפועל (עמ' 17 שו' 12 לפרוטוקול מיום 6.3.2017), אולם כאמור המאשימה הגבילה עצמה ל-6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. במאמר מוסגר אציין כי נפלה טעות סופר בפרוטוקול, והטיעונים בעמ' זה נטענו ע"י ב"כ המאשימה, ולא ע"י ב"כ הנאשמת, כפי שנרשם בטעות). בנסיבות העניין, ובהינתן כל האמור לעיל, המתחם שהציע המאשימה ראוי, ולכן אני קובע כי זה המתחם שהולם את הנסיבות שלפנינו.

בבואי למקם את עונשה של הנאשמת במנעד של מתחם הענישה, ראיתי לתת משקל משמעותי לחומרת העבירות,

ולנסיבות החומרה שפורטו לעיל. הנאשמת יידעה על התכנון לפגוע במתלונן, ולא רק שלא עשתה דבר כדי למנוע אותו, אלא אף תרמה במידה רבה להוצאת התוכנית העבריינית אל הפועל, וכמו לא די בכך - הוסיפה חטא על פשע והעלימה ראיות כדי להסתיר את מעורבותה בפרשה חמורה זו. נסיבות החומרה הללו צריכות להישקל לחובתה של הנאשמת.

מנגד לא ניתן להתעלם מהנסיבות האישיות המורכבות של הנאשמת, כפי שהן עולות מתסקירי שירות המבחן. הנאשמת היא ילידת 1991, בת 26 וחצי, רווקה ואם לתינוקת בת 10 חודשים, אינה עובדת ומתקיימת בעיקר מקצבאות של ביטוח לאומי. את העבירות שבהן הורשעה ביצעה לפני למעלה משנתיים, על רקע קשר שנוצר בינה ובין אסיר שהיה במאסר ביחד עם בן זוגה באותה עת, שהיה אף הוא במאסר. לכשהבינה את משמעות מעשיה, חשה בושה ותחושת אשם על מעורבותה בפרשה חמורה זו, והביעה צער וחרטה על מעשיה. מדובר במעורבות ראשונה של הנאשמת במעשים פליליים, אשר מהווה חוויה משפילה עבור הנאשמת.

בתסקיר הראשון, שירות המבחן התרשם מנאשמת המנהלת אורח חיים נורמטיבי מתפקד ושומר חוק תוך שמירה על יציבות בעיקר במישור התעסוקתי. עם זאת, שירות המבחן התרשם עוד כי הנאשמת נוטה לקבל החלטות בפזיזות וללא בחינת ההשלכות והמחירים של מעשיה, ולכן המליץ על דחיית הדיון בעניינה בשלושה חודשים, בכדי לבחון היתר את יכולתה להשתלב בהליך טיפולי.

מהתסקיר השני שהוגש חודשים אחדים לאחר מכן, עולה כי לאחר הולדת בתה הביעה הנאשמת בפני שירות המבחן רצון להתגייס להליך טיפולי. שירות המבחן התרשם מגורמי סיכון המתבטאים בקיום קשרים של הנאשמת עם גורמים עבריינים, וקושי לבחון בחינה פנימית של החלקים הבעייתיים בהתנהגותה ביחס למעורבותה בתיק הנוכחי. לכן המליץ שירות המבחן על צו מבחן במהלכו תשולב הנאשמת בקבוצה טיפולית המיועדת לנשים שהופנו בגין מעורבות פלילית במגוון עבירות פליליות.

תסקיר שלישי של שירות המבחן התקבל לפני ימים אחדים, ביום 10.12.2017, וממנו עולה כי הנאשמת השתלבה בקבוצת נשים, הביעה רצון וצורך לקיים קשר עם נשים נוספות, להתייעץ עמן, התמידה להגיע אל המפגשים וכאשר נעדרה הודיעה למנחת הקבוצה, כשהסיבה תמיד הייתה נעוצה בהיותה אם חד הורית. שירות המבחן ציין כי במסגרת המפגשים נהגה הנאשמת לשתף בקשיים בין אישיים וזוגיים הנובעים מחייה עם בן זוגה הפוגעני, והתרשם לזכותה כי היא מצליחה להגיע לתובנות לגבי מידת התועלת בהמשך הקשר הזוגי, ביחס לדימויה האישי והנשי, אשר בעקבותיהם הביעה תחושת סיפוק מהמפגשים. שירות המבחן הדגיש בתסקירו כי המשך השתתפותה של הנאשמת בקבוצה חיונית עבורה לצורך למידה אודות ניהול מערכות יחסים והבנת התנהלותה במצבי חייה השונים.

שירות המבחן ציין עוד כי כנגד הנאשמת הוגש כתב אישום בגין עבירות סמים ובעניינה מתנהל הליך בבית המשפט השלום בבאר שבע, והנאשמת מסרה כי היא מתכוונת להילחם על חפותה בתיק זה. בסופו של דבר, המליץ שירות המבחן על הטלת צו מבחן למשך שנה במהלכו תמשיך את השתתפותה בקבוצה הטיפולית, וכן על של"צ בהיקף שעות נמוך שיאפשר לה להתפנות להליך הטיפולי תוך גידול ביתה התינוקת במסגרתו תשולב בטיפול קבוצתי ויאפשר לה לעבור הליך טיפולי משמעותי. כמו כן ממליץ שירות המבחן להטיל על הנאשמת גם מאסר על תנאי וכן התחייבות להימנע מעבירות דומות.

בבואי לגזור את עונשה של הנאשמת, ראיתי לתת משקל ממשי לתסקירי שירות המבחן שהתקבלו בעניינה של הנאשמת ובפרט לכברת הדרך אותה עברה הנאשמת במסגרת המפגשים בשירות המבחן. כאמור הנאשמת הביעה צער וחרטה בפני שירות המבחן, שולבה בקבוצה לנשים, התמידה להגיע למפגשים, גילתה מעורבות רבה, ושיתפה בפתיחות בחייה ועל כך שהתנתקה מכן זוגה. שירות המבחן התרשם לחיוב מהתגייסותה של הנאשמת להליך הטיפול, גילה הצעיר, יכולותיה התפקודיות, עברה הנקי וכן שילובה הטוב בהליך הטיפול, וכל אלה מלמדים על סיכוי טוב לשיקומה של הנאשמת.

גם אני התרשמתי מההתהליך המשמעותי שהנאשמת עברה במהלך המשפט, ומהמוטיבציה הרבה שלה להוות עבור בתה דמות אם חיובית, למרות נסיבות לא קלות הנעוצות בגידולה במשפחה חד הורית, וראיתי לתת משקל ממשי לשיקולי הקולא שפורטו לעיל ובכלל זה גילה הצעיר והיעדר עבר פלילי. עם זאת, אני סבור כי ההמלצה של שירות המבחן אינה נותנת מענה עונשי ראוי לחומרת מעשיה של הנאשמת, ולעבירות החמורות שבהן הורשעה, ועלולה לשדר מסר לא נכון ביחס למעשיה של הנאשמת.

בסופו של יום, לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות, ואת השיקולים לקולא ולחומרה שפורטו לעיל, באתי לכלל מסקנה כי אין מנוס מהשתת עונש מאסר ממשי, שירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות הדעת העדכנית של הממונה על עבודות שירות מיום 29.11.2017. לא למותר לציין לעניין זה את הצהרתה של הנאשמת בפני הממונה כי התארגנה מבחינה כלכלית ומבחינת הטיפול בבתה, וכי תוכל לעמוד בדרישות של עבודות שירות.

נוכח כל האמור לעיל החלטתי לגזור על הנאשמת את העונשים הבאים:

1. 3 חודשי מאסר אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות בתנאים שקבע הממונה על עבודות שירות בחוות דעתו. הנאשמת תתייצב לתחילת ריצוי עונשה ביום 1.1.18 עד השעה 09:00 במשרדו של הממונה על עבודות שירות.
2. פיצוי בסך 1,800 ₪ אשר ישולם ב-4 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 15.3.18.
3. מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים למשך 3 שנים, שלא תבצע עבירה מהעבירות שבהן הורשעה בתיק זה.

ניתן והודע היום ב' טבת תשע"ח, 20/12/2017 במעמד הנוכחים.